Byss orondoodoi proletaarnuud, negedegtiig!

№ 218 (7251)
1937 onoi sentiaabriin
21
PONDEELЬNIK

14-d ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaksiin aadres:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 myngө.

ALDUUNUUDAA YNEXOOR BOLЬŞEVIIGOOR ZAHAXA

Centraalьna Oorgan „Praavda“ oөriingөө sentiaabrь 7-oi şinzelel soo Paartiin Buriaad-Mongoloi Mozkoomoi ba tereenei negedexi sekretaarь nyx. Jerbaanovai bolon „Buriaad-Mongoloi Praavda“ gazeetiin xehen jixenyyd alduu tuxai sexe zaahan baina.

„Praavda“ gazeeta bişexedee— Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba tereenei negedexi sekretaarь nyxer Jerbaanov bolbol өөriingөө alduunuudii negentaa bişe mederedeg bolboş, tereeneinь hyyleer alduugaa bolьşeviigoor zahaxa jabaɗal gardaggyi, jyriin gemşelgiin ygenyyd bolood dyyredeg -genen baina.

Ene zaabarinuud xadaa nen tyryyn manai „Buriaad-Mongoloi Ynen“ gazeetada byri ylyygeer xabaadaxa baina. Manai „Ynen“ gazeeta bolbol өөriingөө praktiis xydelmeride byri jixe, byri olon alduutai baihan ba tere alduunuudaa mynөө xyrter zahaadyi baina. Ene onoi maart hara xyrter manai gazeetii, mynөө eliryylegdeed baihan, aradai daisan D. Aardin tologoilzo baihan baina. Ene baixa zuuraa „Ynenei“ paartorganizaaciin ba Burmozkoomoi ohol nazagai baidalii xereglen aradai daisan Aardin bolbol „Ynen“ gazeetiin xydelmeride baga bişe xorolol xeze xeleşegyigөөr muudxahan, kontrrevoliycioonno pan—mongol teerminyydii şurguulhan ba poliitikan prinicipiaalьna dokymeentnuudii zoriuuta xazagairuulza, kontrrevoliycioonno udxatai bolgodog, gadana bişegei dyrim, orfograafi g. z. yder byxende xubiigaza xudxuulza baihan baina.

Tiime deereheenь „Buriaad-Mongoloi Ynen“ gazeetada xydelze baigaa komuniistnar ba komsomoolşuud bolbol ene aradai daisanai uşaruulhan xorololoi xoşolongii usadxaxiin nuuri deere byxii xydelmeriee yndehөөrenь şinedxeze, gazeetiin urida mynөө yjede tanigdaatai baigaa gol zorilgonuudii gyised xangaxaar tabixa johotoi baigaabdi. Aradai daisad — byrzyaazna nacionaliistnuudii baihan şurganan byxii gazarhaanь uudalan eliryylen gargaxa ba tere yysxehen xeregee xysendenь oruulxiin tylөө bolьşeviig temesel jabuulxa uşartai baigaabdi.

Gebeş, mynөө xyrter manai praktiis xydelmeri bolьşeviig şinedxelgegyi, operatiiv bişe, bolhon byxiihөө xozomdoxo, kriitike ba samokriitikii tologoilxiin talaar ton moxoo baihaniinь eli baina. Yngerxedөө „Praavda“ gazeetiin gargahan, „Gemşelgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd“ gehen şinzelelhee darii tyrgen өөriingөө xydelmeride bodoto bolьşeviig tobşolol xeze, xydelmeriee şinedxen tabiza şadaagyi, ton jyrenaii ygөөr tus şinzelelei „Ynende“ xabaadaxa tuxai xeleed garhan bainabdi.

Iimede „B. M. Praavda“ gazeeta yngeregşe yderei dugaarta ton zybөөr „B. M. Ynen“ gazeetiin xytelberi xeude nadagdahan bainab“ gehen bişeg soogoo manai xydelmeriiin jixe alduunuudii zaahan baina. „B. M. Praavda“ iigeze bişene:

„Zygөөr „Ynen“ gazeetiin redaakca xadaa, „Praavdiin“ şinzelel soo zaagdahan Mozkoomoi ba „B.-M. Praavdiin“ alduunuud, myn mandaş xabaatai baina“ geze jyrenxii ygenyydeer m dyylxetei xamta, өөriingөө alduunuud tuxai zaaxa jabadalhaa elieer zaisahan, xelexee aihan baina. Ede ygenyydiinь durata duragyigөөr, sexe bişeer, aalixanaar xelegdehen baina

Redaakca bolbol өөriingөө alduunuud tuxai, xamagai tyryyn kylьtyyrne froontdo, literatuura ba xelenei talaar zutar muuxai xorololgiin xydelmeri jabuulza baihan byrzyaazna nacionaliistnuudii ba tedenei tuhaluurşadii jyynde eliryyleegyi baihanaigaa tuxai şanga duugaar xysedөөr xeledeggyi baina.

—„Ynenei“ redaakca bolbol „Praavdiin“ temdeglehen, Mozkoomoi ba „B. M. Praavdiin“ alduunuudii skroomnoor bejedee xylieeze abhanaigaaş xoino niuur saxiltagyi kriitike xexehee, daisanuud—byrzyaazna nacionaliistnuudii, tedenei tuhamarşadii, daldalagşadii ba xamta baigşadii eliryylxe jabadalhaa oroldostoigoor zaisaza, odoo xyrter neteryygeer abiaa garangyi baihanai faaktnuud redaakciin medyylgiin ynen bişe baihan tuxai tobşololii batadxan todoruulna“.

Enenь xadaa ton zyb.„Ynen“ gazeeta jyynde iime baigaab gexede, C.O. „Praavdiin“ şinzelelei gyn udxii esestenь xyrter oilgoogyi ba oilgoxii oroldoogyi, өөhediingөө ohol nazagai baidalii zorigtoigoor eliryylxii xyseөgyi, bolьşeviig kriitike samokriitikii delgeryylxe jabadalda aimxaigaar xandadag baihamnai ende elireze garana. Ene baidalaaraa bide bolbol „Praavdiin“ şenzelelhee deplomatiis johoor multaran garxiin arga xeze baihan bolnobdi. „Egөөl ene faaktaar, „B.M. Ynen“ gazeetiin hezeglemeer duugai baidaganь elirxeelegdene bişe gy? egөөl ene şaltagaanaar „Ynen“ gazeeta bolbol aradai daisad byrzyaazna nacionaliistnuud ba tedentei negeden xamtaragşad tuxai şuud sexe gyised ygөө xeleegyi baina bişe gy?“ („B.M. Praavda“), C.O.„Praavdiin“ şinzelelii Mozkoomoi biyroo deere yzөөd abhan, ynendөө byrzyaazna nacionaliistnuudii yndehe tahalan usadxaxa jabadalii erideer tabiaagyi, tedeeniii xamagaalagşadii sexe nerleegyi johotoi „deplomaad johonoi multaralgii“gargahan togtooloi hyyleer tereeni şyymzeleegyi, aradai daisanuudii eliryylze, ene tuxain asuudalnuudii zorigtoigoor tabiza şadaagyi baihan bainabdi.

Yngerxedөө өөriingөө aparaadta baigaa, angiiin daisad ba nacionaliistnuudtai nigta barisaatai deerehee xedentaa paartihaa gargagdahan xarşa etegeed Irdeniiin D.P. gegşii sentiaabrь 17 xyrter bariza baihan bainabdi. Gadana,anxan „Burnackyylьt“ geze kontrrevoliycioonno nacionaliis organizaaciin edebxitei geşyyn baigaad, tereenee daldalza paartida şurgahan Pilynoova Ż gegşiin xeden olon zilde redaakcada baixadanь, tereeniii eliryylze şadaagyi, xarin xezeeni xoino, zybxen sentiaabrь 19-ei yder tereniii eliryylze paartihaanь gargahan bainabdi. BK(b) paartiiin geşyyd Dorziin D.D. Cedenөө R. gegşөөi xeregei şalgalta jixe ulaaraza baina.

Ede bygediin hyylde angiiin heremze tuxai, xydelmeriiin şinedxelge tuxai, operatiiv xydelmeriiin tuxai, kriitike tologoilhonoi tuxai xelexe jamar yndehen baixab? Alduugaa yneөөr bolьşeviigoor zahaagyi sagtaa ede bygedemnai engei gemşelgiin ygenyyd le bolood yngerxe baina.

Bidener mynөө C. O. „Praavdiin“ xojordoxi bişeg abaad baixadaa jamar poliitikan tobşolol xexe johotoi biibdi gebel, өөhediingөө xydelmeriii BK(b) Paartiiin CK-ai fevraalь-maartiin Pleenymei şiidxeberi ba nyxer Staalinai şiidxeberi ba nyxer Staalinai zaabriiin johoor ton şineer xur sadxan tabiza, eşhediingөө ohol nazagai baidalii usadxaza, bolь şeviizmii şudalxa xeregtei bainabdi. Buriaad-Mongoloi partiijna soveedai ba bişeş gazarnuudaar şurgan oroөd baihan aradai daisanuudii jamar; xalxabşa dalabşiin saana baibalanь uudalan gargaza yndehөө renь tahasoxixo johotoiodi. Eneenei tylөө niuur saxiltagyi, zorimgoi samokriitike yrgeөөr tabixa ba tereeniii emxid xexe bolon xydelmerişөn xydөө bişegşedtejee sag yrgeliiin bolbosoroloi xydelmeri jabuulxa—manai ton tyryyşiin zorilgo baina.

Ene talaar bidener ton muusa xydelnebdi. Manai respyyblikiin xoto xydөөgei xeden olon zurgaanuudaar aradai daisad burzyaazna - nacionaliistnuud hyreg olooroo şurgaad xoroto xydelmeri jabuulza baihiinь myrteigөөr eliryylen gargaza şadaagyibdi. Mynөөş olon zurgaanuudaar tiime etegeedyyd baina. Zişeelxede Burkopsojuuzda johotoi nacionaliist, kulaag, bandiiid tabxaida alba xehen, D. Myynkin, B Dabajiin g.z. burzyaazna nacionaliistnuudai moziin xytelberide baixa yjede deede syydei geşyyn xyrter debzyylegdehen Cerendaşiin Borxondoi gedeg alba xeheer baina. Xele literatuuriin ba istooriin gyrenei instityydte aradai daisad Vaandanai ba Radnabazaroonai uriaalaar asaragdahan kalmiigai tomo kulaag Doorzinov gedeg huuhaar baina, Zagoodzernoo ba talxanai inspeeksede xoro xeze baihan daisad Klimovskiix, Sosyynov ba busadai xoroto muuxai xeregii sag soonь eliryylxe şadaxa argatai baigaagybdi gexede,— argatai baigaabdi. Gansaxan manai ohol hanaa amar baidaltai, kriitikii zorigtoigoor tabiaagyi, kriitixehee aimxai ba dotoroigoo xydelmeriii zybөөr emxidxeze şadaagyi bolon redaakca soogoo nacionaliistnuudii daraza baihan deereheemnai boloo geze sexe xeleөөr baina. C. O.„Praavdiin şinzelelnyyd manai xydelmeriee şinedxexiin yndehen bolxo johotoi.

„N-209“ samolioodii bederelge

Kootov Arxaangelьsk deere

Arxaangelьsk, 19. (TASS). Agaarai grazdaan flondai liood çig Kootov bolbol sentiaabriiin 18-da Moskvaahaa niideed Arxaangelьsk deere oşozo buuba.

Kootovoi ba eneenei urda tee niidehen Biickiin samolioduud Arxaangelьsk deere daxin turşalgada orobo. Ele samolioduudai nageniinь agaarai ekspediiciin naçaalьnig Şevelioovai medelde oroxoo Rydoolьf aral elьgeegdexe baina.

Agaarai koraablinuud bygede belen

Rydoolьf aral, 18. (TASS) Byxii koraablinuud bygede belen bolood baina. Eliee xoo loi zurgaan hariin zapaas samolioodnudta aşagdaa. Ene xadaa, beledxelei xydelmeriiin hyylşiinxinь xegdee geeşe. Tyseөei johoөr, gurban koraablinь Rydoolьf aral deeree gederge busaxaar niidxe baina Dyrbedexi koraablinь Rydoolьf aral deere rezeer vede yldexe baina. Fraanca Losifat gazarai arxipelaaguud—Aleksaandr, Rajner ba Greem Beelle aralnuud deere yşөө gurban aerodroomuud baiguulagdaxa baina. Tere aerodroomuud teeşe xynyyd palaatkanuud, ediөө xool bi raadioostaancanuud abaaşagdaxa. Ede xe nzee jabuulganuud bolbol Rydoolьf aral deere sagai ularilai jixe hain baixagyi xebertei xadanь, bederelgede garhan koraatlinuudai ara taliinь xangaxiin tulada jabuulagdana.

Sagai ularil jixe muu baina. Maşiinanuud zuzaan xiruu bolşohon baina. Bederelgiin xydelmeri xexiin tulada, sagai ularilai haizarxii jixel xylieeze jadaza baina.

Soveed Xolboonoi Geroi I.P. Mazyryyk „Xoito poolius“ staanca deere

Sentiabriiin 19-nei yder 13-çaasta „Xoito poolius“ staanca deere manatai baigaa. Zuun meetrhee xoliin jyymen xaragdaxa argagyi. Temperatuura minys 11 graadus.

***

Rydoolьf aral deere baga baga yyltei. Temperatuura—minys 13 graadus

SSSR-ei CGK-ai Preziidiymde

Sentiaabriiin 17-do SSSR-ei CGK-ai preziidiymei zasedaani bolbo.

Tere zasedaani deere SSSR-ei tyseөlelgiin komiisiin stryktyyrii helgexe tuxai SSSR-ei CGK ba AKS-ai xamta gargahan togtool batalagdaba Ene togtooloi yndehөөr, tyseөlelgiin komiisiin dergedexi ekonoomiis şinzelelgiin instityyd usadxagdaxa baina. Ene instityydei orondonь gyrenei tyseөlelgiin komiisiin tyryylegşiin dergede teeşniko-ekonomiis biyroo emxidxegdexe baina. Yiledberiiin niitelxe xeltesii, tysebei niitelxe xeltes bolgon şinelze emxidxexe gebe. Tysebei niitelxe xeltes soo orolsoxo seektornyydei sostaav gexede: a) Niite tysebei, b) Azalai, c). Azyiledberiiin yiledberilelgiin, ç). Өөriin yne sergei, d). Tysebei gyisedxelei jabasii azaglan baixa. Azal ba kaadriin seektor tusagaar baigaa bolizo usadxagdaxa baina. Kylьtyyriin xeltesei sostaav soo tyseөlelgiin, kaadr beledxelgiin gryypenyyd emxidxegdexe baina. Xydөө azaxuin xeltesei sostaav soo s vxoozuudai seektor bii bolxo. Rajoonai tyseөlelgiin xelteshee baigaaliiin resyyrsiin seektor tusagaar seektor bolon taharxa baina. Tylişe energieetikiin xeltes usadxagdaxa Orondonь elektrofikaaciin xeltes ba xeden seektornyyd emxidxegdexe baina.

Saaşanь preziidiym bolbol 1937-38 onoi huralsalai zilde ulaan profesyyrei instityydyydte abalgan tuxai asuudalii myn xaraza yzehen baina. 1937-38 onoi huralsalai zilde ulaan profesyyrei istoorika-partiijna, istoriis, ekonomiis, agraarna, byxe delexein azaxuin ba byxe delexein poliitikiin, filosoofiin literatuuriin, soveөd baiguulaltiin ba erxenei instityydte 150 xynyyd huralsaxa bolbol Seredizloomno dalaida deermedelgetөi temesexe jabadalda zoriuulhan baina. Ene togtooli xamaadalsaxagyin komiteedai geşyyn Loord Pli imyt gegşe ygehen baigaa.

Fraanko— ispaaniiin xile deere kontroolь baixa jym.

gebe. Instityydte orogşodii nojaabriiin 15 xyrter şalgaza, şine abtagşadai huralsalii dekaabriiin 1-hee exilsii Ulaan profesyyrei instityydyydei direektornuudta duradxagdaba.

***

SSSR-ei CGK-ai preziidiymei ene zasedaani deere nyxer M.I. Kaliinin bolbol zasagai xariuusalgata daabarinuudii zişeete hainaar ba şin zorigtoigoor gyisedxehenei tylөө xaira olgogdohon SSSR-ei dotoodo xeregei Aradai Komisariaadai byleg xydelmerilegşedte oorden-xairanuudii ygebe.

Ene gryypiin nerehee nyxed Tiixonov ba Kytoveenko gegşed yge xeleze, edii jixe anxaralai tylөө zasag ba araduudai voozdь nyxer Staalinda bajar xyrgebe.

—Bide Çekiistner bolbol socialiis baiguulaltiiji eldeb daisadai xorlolgohoo xamagaalxa ujalgataibdi. Arkoom nyxer N. I. Jezoovoor xytelberilyylze aradai daisadai xoroto uurxaiji byri hainaar taniuulan xaruuhalza, tedenei jamarş bag ymdөөd baigaa haanь butasoxixii byxii xysejөө elsyylxebdi—geze nyxer Tiixonov xelebe,

Daişalxii, poliitikan ba texniis beledxelei talaar imagta jixe amzalta tuilahanai tylөө oorden xaira olgogdohon Xydelmerişen—Tarjaaşanai Ulaan Aarmiiin komandiirnuud oordenuudii abna.

Nyxer M. Kaliinin oordenuudii ygehenei hyyleer xaira abagşadta bajar xyrgebe.

***

CGK-ai preziidiym bolbol SSSR-ei CGK-ai dergedexi komunaalьna azaxuin xeregii erxilxe Byxexolboonoi soveedii usadxaxa komiisiin tabihan toosooji batalba. SSSR-ei tariaanai ba malaxalai sovxoozuudai Arkomaadta veterinaarna slyyzbiin xeltes emxidxere tuxai togtool abba.

Reejter aagenstviin medeesel

Loondon, 17. (TASS). Reejterei medeesehenei johoor, Aangliiin ba Fraanciin zasaguud bolbol, ispaaniiin erje şadarli kontroolьdozo baidag koraablinuudii byri şuxala ba byri jaaraltai xydelmeride xereglexe geze şiidxebe. Ene

Xitaddaxi dain baildaan

Japoonai seregei dobtolgo ■ Xoleera ybeşen delgeree ■ Xitadai seregyyd Xonkьjuu ba Çapein rajoonuud deere xeden dobtolgo xee ■ Boodin goorodii boombodolgo

Tookioo, 17. (TASS). Dornei Cysiinei medeesehenei johoor japoon seregyyd Beipin—Xonkkayygai tymer zamai seektorto Çzoçzoy ba Synlinsdiaanь staancanuud ba myn tymer xargiin xojor taliin xeden pyynktnyydii mynөөder ezelbe. Eneentei xamta japoon seregyyd bolooi Çaxarai provinca deere Bejçzoy ba Gyaanliiniii ezelheneigee hyyleer, urda zyg teeşe dobtolzo, Baadinhaa zuun kilomeetrta baigaa Laijuaanь xyrebe.

***

Şanxai, 17. (TASS). Japoon seregei komaandovaniiin Şanxaidaxi tylөөlegşe bolbol korrespondeentnuudtai uulzaza, Şanxaida xoleeroor ybedexe jabadal jixe elbeg gene. Xoleeroor ybedeze. 60 xyn yxөө.

***

Şanxai, 17. Hyylei syydkede jixe boroogoi oroz baihanş haa, Şanxain froontiin byxii uçaastoguud deere dain boloo. Tiigebeş, ene sagai xugasaa soo jamarş tiime xubilalta bo loogyi. Czianvaanhaa zyyn uriuuxanuur xitad seregei froontii ba oroldohon japoon seregei oroldolgo bolbol jamarş yre xaruulaagyi. Xitadai seregyyd Xonkьjuu ba Çapein froontii zubşaal xeden ataakan nudii xehen baina. Japoonton xadaa, ene ataakadanь xariua bolgozo, Çapei ba Xoito vokzaalii buudahan baina.

***

Şanxai, 18. (TASS). Reiter aagenstviin medeesehenei johoor, sentiaabriiin 16-da japoonai samolioduud Baodiniii (Xebei proviinciin niislel) goriitoi boombodobo. Centraalь Nьjuus aagenstviin Baodinhoo medeesehenei johoor, xitadai zeniit artelieeri bolbol japoonai gurban samolioduudii unagaahan baina.

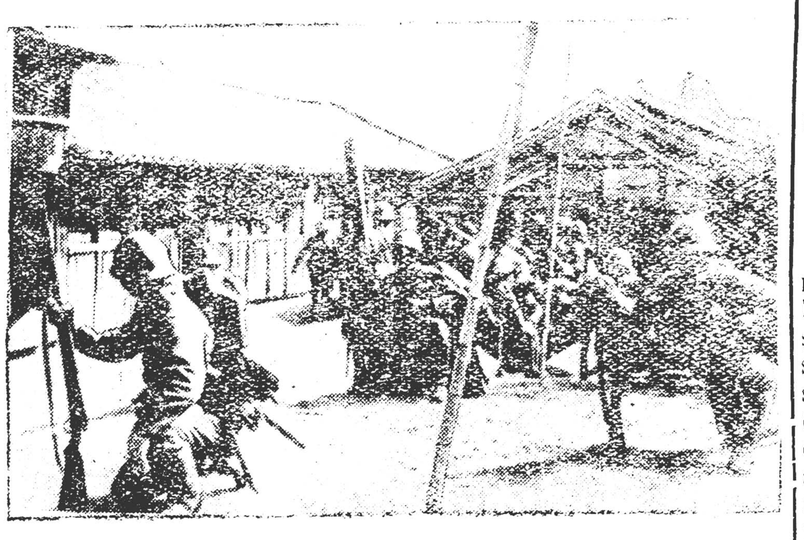

ZURAG DEERE: Xoito xitaddaxi nege dereevende baihan japoonai ezerxeg otriaad.

(Sojuuzfoto).

SAGAANGVAARDIINXID JAPOONTANAI ALBANDA

Tianьcziinь, (TASS). Japoonai aagent—sagaan bandiid Pastyyxiin gegşe Tianьczliinьdaxi soveөd konsylьstvodo dobtololgii emxidxelsehen ba mynөө japoontanai albanda 300 garan sagaangvaardiinxidii elsyylee.Japoonai foormo ymedehen sagaangvaardiinxid bolbol tymer zamuud, xyyrgenyyd ba telegraamanuudii xamagaalan xaraxiin tulda elьgeegdebe.

Japoonai seregyyd Lodiaanь orobo

Şanxai, 16 (TASS). Artelieeriiin ba agaarai boombodolgiin baildaan xojor yder soo erid şangaar bolhonoi hyyleer, sentiaabriiin 14-de Japoonai seregyyd bolbol Lodiaanьda (Şanxainaa baruun xoixonuur) orobo. Xitadai staabai medeeselei johoor, Lodiaanьhaa xoixonuurxi rajoondo japoonai 6 minga garan seregyyd baina. Cziaovaanь ba ulasxoorondiin ippodroomoi rajoonuudta ysed şanga tulaldaanuud bolno.

„Diplomaad johonoi multaralga tuhalxagyi“

„Praavdiin“ xeblelei şinzelel tuşaaBuriaad-Mongoloi Mozkoomoi gargahan togtooloi tuxai“

Paartiiin Buriaad-Mongoloi mozkoom bolbol „Praavdada“ sentiaabriiin 7-do tunxaglagdahan „Gemşelgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd“ geze xeblelei şinzelelii zybşen xelselgii ali byxii argaaraa udaaruulhan baina. Mozkoom bolbol zurgaan xonog yngerhen xoino, şinzelel tuşaa eeriingee ygii xelexe zab olhon baixa jym.

Mozkoom bolbol şpioonuudai şaajka kontrrevoliycioonno nacionaliistnuudai gemte yilenyydei zangilaaji zadalan eliryylxiin tulada ene sagii yngergee bişe. Ygei, ene zurgaan xonogii bolbol diplomaad johoor multaralgiin tuhalamzaar xeregii busagaidxaza byrzyaazna- nacionaliis şpioonuudii daldalaxiin yzeşegyi muuxai yyrgezelhenee balartuulxa ba exehyyliinь daldalan uha oruu xeze, niuuxiin hedelge gargaxa jabadalda zoriuulhan baina. Togtooloigoo negedexi zyil soo mozkoomoi biyroo bolbol eeriingee bydyylig, poliitikan alduunuudii mederebeş haa enenь xadaa, imagta gansa formaalьnostь ba gansaxan niyde daldalxa gehen jabadal myn. Egeel ton iime zorilgonuudii togtooloi aavtornuud eehediingee urda tabihan baina.

Edener bolbol „mozkoomoi biyroegoi ba terenei negedexi sekretaarь nyxer **Jerbaanovai** bydyylig gegşiin poliitikan alduunь gexede, aimaguudai ba moziin partiijna konfereencanuudai bolhon xoino partiijna xydelmeri şinedxen tabigdaagyi, byrzyaazna-nacionaliistnuudtai, troockiton-buxaarintnai ba jopoon-neemecei şpioonuud ba diversaantanuudtai xysendee xyrexe temesel emxidxegdeegyi jabadal bolno. Tereenhee gadana, respyyblikiin olon organizaacanuudai amagalan bişe baidal ba angiin daisadaar buzarhan jabadal tuxai BK(b) P-iin Mozkoomoi toosooto elidxelii zybşen xelschenei eseste orohon signaalnuud bejelyylegdeegyi yleşehen baina“ geze mederengyi baixa arganь ygei baigaa.

Stiiliinь jamar geeşeb! „Signaalnuud bejelyylegdeegyi yleşehen baina“, geze zeelexeneer, jaagaa ujaxanaar xelegdebe geeşeb. Iixedee mozkoomdo xadaa elite bolhon xorololgiin tuxai, byrzyaazna nacionaliistnuud—japoon razveedkiin ageentnuudai buzar buzagai jabuulga tuxai signaalnuud baihaar baihaniinь eli bolno.

Mozkoom bolbol eeriingee aparaadta şurgahan, daisadii daldalagşadii mynees bolhon xoinoş jyynde nerelenegyib?

Mozkoom bolbol „dotoodo xudaldaanai Arkoom Baltuujev, finaansiin Arkoom Bazaroon, Pedinstityydei direektor Ybygyynov gexe metiin, partiijna ba partiijna bişe oloniitiin niyden deere etigel xyndejee buuraşahan xynyyd udaridaxa tuşaalda yleegdehen baina. Gazartariaalangai Arkomaadai, Beledxexe Komiteedai, Xudaldaanai Arkomaadai, Finaanslin Arkomaadai, Gegeeryyixe Arkomaadai oorganuudta şurgan orohon daisad bolbol ali olon aimaguudta ba MTS- te urgasiin xuriaalgii tahalduulza, malda ybeşen taxal delgeryylxe, gyrenei ba kolxoozoi tariaa xadagalamziin gazarnuudii kleeşç xorxoigoor buzaraaza, olon niutaguudta hurguulinuudai neegdelgii ba hurguulinuudii nomoor xangalgii tahalduulza, ed tovaar şiren asaraxa ba xydee azaxuin produuktnuudii beledxexe jabadalii tahalduulza, gyrenei ba koperatiivai zeeriii yrize, azalşadii mexelen zeeriiinь xulagailza şadahan baina“, geze mederexe argagyi baatai bolhon baigaa.

Mozkoom bolbol ene udaa bygedii medexe bolşohon baigaa. Mozkoom bolbol byrzyaazna nacionaliistnuud, şpioonuud xaana uurxailaza baigaaşiinь mededeg baigaanь, eli bolno, tedenei aadresii zaaza baina. Mozkoom bolbol buriaad-mongol aradii xen xaana xorolozo, tedeenei azalii xen butargaza, kolxoozno maassiin amagalan baidalii xen hyidxeze baihaniii medeze baigaa. Mozkoom bolbol xorologşodoi ba şpioonuudai ede uurxainuudii butasoxizo, respyyblikiingee partiijna, soveed ba azaxuin aparaadii daisanai xog boguudhaa sebeilexiiji mynees̈ji xysenegyi geze togtoolоinь udaadaxi pyynktnyyd gerşeleze baina. Enenь bolbol mozkoom xadaa xynde gemtei baihanaa byxe aradaar eliryylegdeşehen xynyydii xairalaza niuuza baidag—gansaxan ene uşar deerehee medegdeze baina. Mozkoomoi togtool soo; angiin xarşa elimeentnyydtei barisaatai baihanai tylee, poliitikan ohol nazagai jabadalii gargahanai ba Arkomaadai aparaadii angiin xarşa elimeentnyydeer buzarlahanai tylee, BMASSR- ei finaansiin Aradai Komisaar Bazarooniii Aradai Komisaarai tuşaalhaa xuulan gargaxa. Terenei partiijna baidal tuxai xeregiinь xaraza yzexiin tulada, partiijna Kontroolьno Komiisiin BMASSR-dexi partkolleegida ygexe.

Xarşa elemeentnyydii xalxaln daldalhanai ba arkomaadai xydelmeriii unagaahanai tylee BMASSR ei dotoodo xudaldaanai Arkoom Baltuujevii Aradai Komisaarai tuşaalhaa xuulan gargaxa. Tereenei partiijna baidal tuxai xeregii xaraza yzexiin tulada, Partiijna Kontroolьno Komiisiin BMASSR-dexi partkolleegida ygexe, geze soxom iimeer bişegdehen baina.

Ene—Bazaroon ba Baltuujev gedeg xojor xyn xoroto zorilgoor arkomaaduudai xydelmeriii unagaahan, aparaadtaa diversaantnuudii oloor huulgahan, daisadtai barilsaatai baihan baigaa geze ton elieer todorohon baina. Tiibeş haa, Mozkoom bolbol edeeniii paartihaa gargazarxixa tiime erelxeg zorigii mynees olzo şadaagyi baina. Mozkoomoi ene kayçyyk şingi foormyliroovkiin saana ene xynyydii xamagaalxa hedelge daldalagdaza baina geze xen byxen oilgozo baina. Mozkoom bolbol xeregii xoişo tataza, sagii yngergeze, hyyleerenь, byxii jyymenei namduu bolxoloor Bazaroon, Batuujev kojoroo ba tedenei byxii şaajkii amniistilxa geze baigaanь eli bişe gy.

Şinzelel dotor byrzyaazna nacionaliistnuud, tedenei tuhamarşan ba daldalagşadai bişe bişe nerenyydş nerlegdehen baigaa. Zişeelxede, Aardin Dorzo gedeg xeden daxin paartihaa gargagdahan baigaa. Tereenei nyxedyyd xadaa tereeniii xeden daxin abaraza, paartiiin zergede texeriyylen abxuulxii oroldohon baigaa. Tereeniii ulam byril xariuusalgatai tuşaalnuudta oruuldag ba yngerze xeterxedee „Ynen“ gazeetiin redaaktorta tomilhon baigaa. Teed, Aardin Dorzii daldalagşadai nere, obogonь mozkoomdo medegdexegyi baigaa bişel daa, tiibeşji mozkoom bolbol edeenei tuxai duugai huugaa haa deerede bodohon baina.

Byrzyaazna-nacionaliistnuud bolbol kylьtyyrne froont deere jixe xoro xehen baigaa. Tedener bolbol soveedta esergyy, kontrrevoliycioonno yzelii nomlohon ba xeblelei xuudahanuud deere bişehen baina. Tedener bolbol byddlizmiin propagaandii jabuulhan ba byddiin şazanai lamanarii eliteer xamagaalza baihan baina. Tedener bolbol kontrrevoliycioonno panmongoliis idiejkenyydii nomlozo baihan baigaa. Tedener bolbol marksiizm-leniniizmiin klaassiguudai orşuulgii buzagaigaar xazailgahan baina. Respyyblikiin Arkomsoveedai ba mozkoomoi eeriinь dotor yilexeze baihan, aradai daisadtai negen hanaltai zon aradai daisadta tuhalaza toltonь bolzo baigaa, teed mozkoom bolbol ene faaktii eeriingee togtool dotor narin niagtaar niuuza daldalhan baina.

Byrzyaazna nacionaliistnuudii daldalxa gehen mozkoomoi yrgelzeleheer baigaa liinь iime baina. Eneeniii batalaxa barimtanuud gansaş citaatalagdahan togtool dotor baina bişe. Ene xadaa, elireze, unahan şpioonuudai orondo, xariuusalgata tuşaalda xynyydii şilen tabixa jabadal deerehee eli xaragdaza baina. Negedaisanainь orondo nygeediinь debşyylne geze hyylşiin ydernyydei faaktnuud xaruulza baina. Mene hajaxan, Buriaad-Mongoloi Centraalьno Gyisedxexe Komiteedai sekretaarai tuşaalda baigaad eliryylegden todoruulagdahan şpioonai orondo Lamozaapov gedeg nege xyn mozkoomoi rekomendaacaar oruulagdahan baina geze Buriaad - Mongoldoxi manai korrespondeent nyxer Ovçaarov medeesehen baina.

Lamozaapov gedeg xen geeşeb?

Hyylei sag xyrter respyyblike sooxi xeblelei xeregii xytelberilze baigaa jym. Lamozaapovai şuud sexe xytelberi doro zuu garan politikan nomgaraad, xuu soveedta esergyy baiza xuriaagdaad baihaniiinь Buriaad-Mongoldo jixe yrgeneer medegdeze baina. Ene nomuud dotor kontrrevoliycioonno idiejnyyd eliteer gargan taraagdahan baigaa. Lamozaapov bolbol byxii xebleleigee gazarii xuu tolgoi toolon nacionaliis elimeentnyydeer dyyrgehen baigaa. Buriaad-Mongoloi mozkoom xyrteree politikan talaar togtuurigyi ba hoxorlig xyn geze Lamozaapovii xeblelei xydelmerihee zailuulxa baatai bolhon baina. Myn yneexil mozkoom bolbol tere Lamozaapovaa şine, byri jixe xydelmeride-respyyblikiin CGK-ai sekretaarь bolgon debşyylhen baina.

Baha negen zişee. Komsomooloi mozkoomoi sekretaarь Şylynoov baigaa. Eeriingee kulaag ug garbalii daldalahan, xarşa etegeed geze tereeniii azalhaanь zailuulan gargaxa uşartai bolzo gargahan jym. Gebeş, mozkoom tere Şylynoovii tere doronь respyyblikiin raadiookomiteedai tyryylegşe bolgon tomilhon baina.

Mozkoom xadaa iime xynyydii soveedai xariuusalgata poostnuud deegyyr taraaza tabixahaa baitagai, xarin zorioon tiigeze baihan jym şingi eeriingee aparaadii ene yder xyrter xaranxii gy, ali byrişji paartida ton xarşa xynyydeer gyisedxeze baidag. Mozkoomoi tusxai seektorii Xliizov gedeg nege xyn erxileze baigaa gansaxan ene uşariiş xelee haa gyised eli bolxo baina Ene Xliizov xadaa negedexi sekretaarь Jerbaanovai tuhalagşiin ujalgii dyyrgeze baidag jym Xliizovei gurban tyrelnyydenь xadaa urdiin, xaanai zandaarmnuud baihan baigaa, xojoronь Soveed zasagii aktiivnaar esergyysen temeseze jabahan jym. Xliizov bolbol paartiiin niuusa dokymeentnuudii daisadta ygeze baihaniiinь todorhon baina. Gebeş, Xliizov bolbol, mynee boltor mozkoomoi negen şuxala xeltesii tolgoilhoor baina.

Ene abxa tanaggyi buzagai faaktnuudai eseste „Kaadrnuudii şalgaxa tuxai“ba „japoon neemcei faşiizmiin byrzyaaznanacionaliistnarai, troockiton-buxaarintnai aagentnuud ba tedenei tuhalagşadii soveedai, azaxuin ba kylьtyyrne baiguulaltiin byxii halbari deerehee yndeheerenь usadxaxa tuxai, „mozkoomoi xeledeg şibşelgiin ygenyyd jyyndee tuhatai geeşeb.

Mozkoom ba tereenei sekretaarь Jerbaanovai ede byxii xeledeg şibşelgiin ygenyyd bolbol buriaad-mongol aradai bodoto daisadii butasoxixo jabadalai deklaraacanuudai xyşegeer daldalxa gehen yşee negen hedelge myn geze segnexehee bişe argagyi baina.

Ede byxii diplomaad johonoi multaralganuud tuhalaxagyi, xerbee Buriaad-Mongol Mozkoomoi zyghee byrzyaazna-nacionaliis şpioonuudii butasoxin usadxaza şadaxagyinь gyised eli todo baibaşji, Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaca tedeeniii butasoxin usadxaxa daa.

(Sentaabriiin 18 ai yderei „**Praavdiin**“ redakcioonno statьjaa. Telegraamaar abtaba).

AZALŞANAI AMARAXA ERXII BYRIN XANGAXA

Socialiizmiin Aguu jixe xaarti bolxo Staalin Konstituuciin 119-xi zyilde: „**SSSR-ei graazdanuud bolbol amaraltiin erxetei baixa.**

Amaraltiin erxe bolbol, ton olonxi xydelmerişenei xydelmeriiin yderii doloon çaas boltor bogonidxoxo jabadalaar, xydelmerişen ba alba xaagşadta xydelmeriiin xyle he tylelgetelgeer zil byriin amaralta olgoxo jabadalaar, azalşaniii bailgaxa amaruulxa sanatoori, amaraltiin ger, klyyb zergiin gazarnuudii yrgeneer olgozo ygexe jabadalaar xangagdadag baixa“ geze bişeg dehen baina.

Ene aguu jixe erxe bolbol, manai Leenin—Staalinai paartiaar zoloduulhan manai oronoi byxii azalşan aradai socialiizmiin tylee, angiin xursadylen sooguur ulaan şuhaa uradxan jabaza, tuilan olhon erxe myn.

Iime ynteigeer ba buuraşagyi bulad mete xeder baildaagaar olhon ene aguu jixe erxe syleegee manai oronoi azalşan aradai byrin edlexiinь, şuxala şuxala xemzeenyydeer xangaxa xeregtei baigaa.

Staalinai konstituucaar olgogdohon amaraxa erxe bolbol, baixa udxaaraa, ton yrgeneer oilgogdoxo johotoi manai oronoi azalşadai (xydelmeriiinş ydernyydte haa) amaraxa syleetei sag geze ton jixe—syydkiin 6—7 çaas xydelmeriiseд, yldegşe saganь amaraltiin sag boldog baina. Xyn bygede ene sagaa sengelegeer, kylьtyyrneer aşaglaxa geze oroldodog baina. Eneenei tylee kinoo teaatr g. m. eldeb sengelge ba amaraltiin oronuud baiguulagdana. Sengeleg xyxiyy baidaltai manai oronoi azalşan aradai amaradag sengedeg kyroort, sanatoori, amaraltiin baişanuud, arşaanuud, kylьtyyre ba amaraltiin gojo haixan paarknuud, klyyb teaatr, kylьtyyriin ordon ba baişanuud, myzei, kinoo ciirk, sesegiig g. m. niitiin aşaglalgada zoriuulagdahan baiguulalta ba gazarnuud yrgen jixe oron dotornoi too tomşogyi olon ba zilhee zilde, harahaa harada byri olon bolzo baina. Kyroort sanatoori, klyyb teaatr g. m. niitiin baiguulaltanuudai too gansa manai respyyblikiin territoori deere dyrben zuugaran bolno. Gansa elyyrii saxixa Arkomaadai şugamaar baiguulagdahan argalalga ba amaraltiin baiguulaltanuud 300 şaxuu bolno. Gansa Tyxenai „Arşaan“ geze kyroortde ene zunai yjede 850 xyn amarhan baina. Ulaan-Yde goorodoi kinooteatarnuudta (ene onoi tyryyşiin xaxad soo) 438600 xyn orozo kinoofiilьmanuudii xaraza syleetei sagaa kylьtyyrneer yngergehen baina. Respyyblike dotor gee haa, xamta 900000 xyn kinoofiilьma xarahan baixa jym.

Ede yliger zişeenyyd bolbol azalşan aradai amarxa erxeerenь xangaxa jabadalai negetalanь bolno. Nygee taliinь zişeeleed xelexede, kinooteaatr, klyyb, ciirk, teaatarnuudta bolhon naada xaraza, paark, sesegligyydeer zugaasan sengeze, syleetei sagaa kylьtyyrneer yngergexe—amaraxa erejee xysed edlexe jabadaldanь haad tybeg tatadag zyilnyyd jixe olon baina. Zişeelexede manai Ulaan-Yde goorod deere xuligaanuudtai temesexe jabadal jixe hula baihan deerehee, ydeşe oroi ugluu toxoi toirozo jabahan xyn dotorhoo zixiize jabadag baina.

Tiin, buzar burtag kapitaliismiin ylegdel bolxo xuligaantalgatai ba eneeniii erxilegşedtei temeseze usadxaxa ba azalşadta azana teniyyn baidal olgoxo jabadal ton şuxala yyrge myn. Xuligaanuudtai temesexe jabadal gansal soveed zasagai organuudai xereg geze toolood, goorodoi soveedhoo exileed, profsojuuz, komsomool ba bişeş niitiin organizaacanuud ene ton şuxala asuudalii xeregseedeggyi baina. Enenь xadaa jaaşagyi buruu hanal myn. Ende haja BMASSR ei Prokuratuuriin dergede, xuligaantalgatai temeseze, tedeniii usadxaxa tuxai zybleen deere, goorodoi niite aradzon ene xeregte xerzergeer xandadag baihaniiinь byri todoor elirehen baina. Tere zybleende xamaadalsaxa johotoi komsomooloi gorkoom, profsojuuz gexe metiin organizaacanuudhaa negeş xyn jireegyi. Tiin, xuligaantalgatai temesexe jabadalda goorodoi byxii arad niitiin edebxitei xabaadalsaagyide ene sociaalьna xarşa jabadal tyrgen sag soo usadxagdaxagyi baihaniiinь eli.

Manai respyyblikiin ba byxii soveed oronoi azalşan arad bolbol, socialiis baiguulaltiin byxii froontnuud deere ynder jixe ilaltanuudii tuilan, Oktiaabriiin aguu jixe socialiis revoliyyciin XX oiji ugtaxiin beledxel yrgeneer jaouulza baina. Azyiledberi, traansport, xydee azaxui, soveed xudaldaanai sisteeme, kylьtyyrne froont deere, xaa xaanagyi Oktiaabriiin urda teexi myriiseen yrgeneer orjolozo, azalşan niite bolbol yiledberiiin ynder bytээsiin tylee, aradai daisadai buzagai muuxai xorololgonuudai xoişolonguudii şuud tyrgen usadxaxiin tylee temeseze baina. Iime deerehee myn manai goorodoi niite, egee tyryyn niitiin organizaacanuud proletaariiin diktatuuriin oorganuudtai xamta ba tedeende ali bolxo tuhalamza yzyylen, arad zonoi amagalan baidalda xoro xynegeel uşaruuldag sociaalьna xarşa xuligaantalga ba eneeniii yydxedeg xuligaanuudtai xair nairgyigeer temeseze, tereeniii yndeheerenь usadxaxa, eneegeeree, manai azalşadai Staalin Konstituucaar olohon aguu jixe erexejee byrin xysed edlexe jabadaliinь byrin xangalsaxa ton şuxala baina.

G. Doon.

S. ALLILYYJEV

NYXER STAALINTAI UULZALGA [1])

1898 ondo Tiflііsde tymer zamai masterskoido sleesareer xydelmerilze baixadaa nyxer Staalinai tuxai anxa tyryyn duulaa hem. Bi nyx. Staalinai tuxai duulaxadaa, xydelmerişen zaluuşuudai dunda propagaandiin xydelmeri jabuulxa duratai zaluu socialiist gryziin tuxai duulahan bainab. Eneentei daşaramduulan manai tymer zamai partiijna organizaaca bolbol tokaarьno ceexiin sleesarnyyd ba bişe xydelmerişedeer kryzoogee emxidxee hen. Ene kryzoogte orogşod soo nyx. Staaliniii baihan şingi hananab, myn nyxed Georgi Telija (mynee nahanabaa nygşehen), Prokoofi Doliidze, Georgi Lilaşviili ba bişenyyd bailsahan baixa. Edener bolbol eehediingee zaluu propagandiistda ton duratai baidag hen, uşaranь xadaa, propagandiist bolbol tedenei medexe xeleer, tedende oil gosotoigoor xydelmerişedei kryzoogyydei emxidxelgiin udxa şanar tuxai ba staaçkiin temesel tuxai berxeşeeltei asuudalnuudii ton bolgoomzotoi ba todo honorcor oilguulan xeleze ygedeg baigaa.

Negente kryzoogeinxideeree jarildaa xeze baixadaa zaluu propagandiist bolbol Noj Zordaani gegşiin poliitikan bodomzii şangaar kritikovaalhan baigaa. Zaluuşuud baxardangi Tere yjede Gryziinei socialdemokraaduudai liiderei tuxai egseer buruuşaahan yge xelexe xyn negeş baigaagyi hen. Ygleederenь kryzoogeinxidei negenь Georgi Lilaşviili gegşe kryzoogeingee udaridagşada nyxer Staalinai xehen xeereldeen tuxai medeesebe. Tiigeed kryzoogeinxid şalgalta yngerheneigee hyyleer, niutagaigaa gryziinei sociaaldemokraadai organizaacanuudai ali negen liidernyydii esergyysen, propagandiistiingaa şangaar kriitikeldegtei xamtaran kriitikenyydii dadxaan jabuuldag bolhon baina. Esesте kryzoogai byxii huragşad bolbol eehediingee zaluu bag şiin ynen şudarguu şabinaranь bolzo garahan baina. Tere yjede nyxer Staalintai niuuraaraa uulzaxa arga nadada boloogyihen.

Bi, anxan 1904 onoi janvaarь harada nyx. Staalintai niuuraaraa uulzaza tanilsahan bainab. Tere yjede bi Bakuuda xydelmerilze baihanaa, tymer zamai masterskoin tokaarьno ceexde nyxeı Alyseç Zakomooldinge xehen xeblelei gar maşiiniin barabaan ba bişe xeregselnyydii tuşaaza abaad Bakuuda abaaşaxa daabaritaigaar şine zil bolxiin urdaxan tee nyx. V.A. Şelgynoovtai xojuulan Tiflііsde jireed baigaa hemdi. Ene xeregeeree bi nyx. Miixa Boçariidzede oşoxodom, tereenei bairada nyx Staalin Zyyn-Sibiirte sylelgede baihanaa hajaxan jireed baigaa hen. Tende nyx. Staalintai uulzahan bainab.

Nyxer Staalin bolbol Irkyytsk gybeerniiin, Balagaansk yjeezdiin Şine-Yde gezetosxondo baihan baigaa Nyx. Staalin sylelgede oşomsooroo tendehee zugadaad yzee hen. Zygeer xyiten jixe şanga baihan deerehee nyx. Staalin niuur ba şixejee xyldezerxiood zugadaxajaa bolihon baigaa. 1904 onoi janvaariin exieer nyx. Staalin bolbol dulaan xubsahanuudii beledeze abaad daxin siilkehee zugadaza, dekaabriiin hyyleer Tiflііsde xyreze jirehen baina.

Bidenei nyx. Miixa Boçariidziin bairada jyrenxii xeereldeze baixadamnai nyx. Staalin manai xeereldeende xaluunaar xabaadalsaa hen. Tiixede nyx. Staalin bolbol Şelgynoov bide xojorii xebleleigee maşiinii xubaaza abaad, xojuulxa ondoo vagoondo huugaad jabaxa ba zuura zamdaa jabaxadaa xamtarxagyit, myn şriiftii (ysegii) xeden xonog yngerehen xoino Miixiin dyy basagantai jabuulxii duradxahan baina. Hyyldeнь nyx. Staalin bolbol bidende eneeniii xyrexe gazartanь xyrter haadgyi hain jabaza abaaşaxii xyseze duradxahan ba teed bideners jamarşgyi hainaar xyrgehen bainabdi.

Miniii anxan nyxer Staalintai uulzahan yje bolbol, taharxai xolo gazar ba berxeşeeltei sag baigaa. Tere yjede nyxer Staalin bolbol xatuu şanga revoliycioneernyyd bolьşeviiguudai negenь baigaa hen. Tere yjede nyxer Staalin bolbol Gryziinei mensiigyydei xamag byxii xudal xuurnag xoroto bodolgo jabuulganuudiinь busaltagyigeer eliryylen şyymzelen gargadag gansaxan kriitikeşe baihan baina.

***

Bi xojordxijee nyxer Staalintai 1907 ondo Bakuuda uulzahan bainab. Tere yjede bi xadaa Arxaangelskada sylelgede baihanaa hajaxan jireed, tere yderteө (main 5-da) Bakiiinski bolьşviiguulai organizaaciin aktiivuudai suglaada baiza baitaraa komiteelaigaa gesyydtei xamta 13 xynyyd aarestalaglan tuşaagdahan baigaabdi. Ijyyliin xaxadai yjede namaiji ybeşenei şaltagaanaar tere yjede Bakuudaxi „Elektrosiila“ gee akcioneerne bylgemei elektrostaanciin direektor baihan A.V. Viinter gegşe gar daabariaur abza xaaltanaa tabiuulhan baina. Tere Viinter bolbol Soveed bolhon xoino Satuurski ba Dneprostroin elektrostaanganuudai barilgada xydelmeriiee hen. Ene bolbol miniii dolooxi arestovaalga bolhon baixa Tere yjede minii nyxed bolbol namaiji Zakavkaazahaa jabaza ceentr Rosii oşo geze dural xadag baigaa. Tiigeed, manai nyxed bolbol zamlaa gargasalaxa mynge namla olzo ygeed nyxer Staalinda elьgehen baina. Ijyyliin hyyleer, bi Bakuuda yldehen nege nyxereigee paasportii abaad, Biiter oşoxoo mordoo hembi. Ene yjede, 1907 onoi zun nyxer Staalin bolbol paartiiin V (Loondonoi) xuralhaa busaza jabaxadaa Bakuuda oroo hen. Tere yjede Bakuugai bolьşeviiguudai organizaaca main 5-nai aarestiin hyyleer xysenь nuladza jixexen tuhalamza xeregtei bolood baihan baigaa. Ene yjede nyxer Staalin bolbol jixexen tuhalamza ba şudarguu mergen xytelberi ygehen baina. Nyxer Staalin bolbol ende eeriingee bejeer bailsaza, Baxiiin bolьşeviiguudai organizaaciin xydelmeriii zanaxa jabadalda aixahtar edebxitelgeer xabaadal an bolьşeviig xytelberi ygehen baina. Eneen deerehee xydelmerişenei dundaxi agitaaciin xydelmeri ton ondoo bolon haizaraza, nyxer Staalinai nyteen tedenei dunda jixeer tarahan baixa ba nyx. Staalin bolbol tendexiiin xamag byxii menьşeviigyyd, eseernyyl ba busad buruu yzelteniii bultiinь eliryylen gargaza, manai bolьşeviiguudai organizaaciі oloşoruulhan ba bexizyylhen baina.

***

Eneenei ulaa tee, Piiterte

1) „Propagandiist“ zurnaalhaa tobşolon srouulagdaba,

(*Tygesxelenь 4-xi niuarta*)

PARTIIJNA PROPAGAANDII ŞUUD HAIZARUULXA

nt'aabriiin 15 da BK(b) Ulaan Yde goorodoi ai pleenym bolbo.
eenym deere uhan ba mai traansportnuud partiijna propogaanal tuxai eli deelnyydii nai transportiin p lt naçaalsnig Arxaarov tyner zamai traans artiijna komiteedai d partiijna kabinee dii obin gegşel eliixdehen baina.
xedei eliixelayyd ba e xelsigen deerehe s, tus partiijna orgaud bolon bana Ulaanodoi bişe biş s paganizaaçaanuudta proin bai lal ton jixeyyd nda zyilnyydtei baiden gargaza ygehen

tyryyn uhan zamai t deerexi baidal abz litotdeel ba nen t aalsnig nyx. Arxaaro opagaandiin xydelm şalan tabixa xeregi ter gol anxaralaa xy duulza şadaagyi bai

leereheenь politika ba kryzoogiudta j munnist komsomoo ol hurguulidaa jamar gyigeer jiredeg yg ud ali olon garha hurguulidaa jirexede otoi nom debtere ygei, jamarş kons degtelnyy gyigeer j imtannuud olon bai a. Zişeelebel, uh aansportiin hamaral xavai duuda baihan

huragşad xada hotoi nom debtere ygei baina. Tere ha a jabagşadai kryzoo gşadhaa zybxen neg teemeer zaçood yge

Paartiin istoori yz oogai udaridagşaan (sentiaabriiin 7-noi on nom yzelgede xam agşad jirexe baihan en 10 huragşadan olboş, tedener jamarş ygeigeer jirehen bai ere 7-noi yderei xe unşaza yngergehen ha sentiaabriiin 13-da ie kryzoogai xeşeelde 6 xyn jirehen baina in jabadalnuud uhan rtiijna organizaaçada a.
iege ton jixe dutuu de propagandiistnuulaxa, tedener ydelmera jabadal ton hulaar n baina. Hurguuliin olzo baixada, tende jamar alduu dutuu garhanii sag doorons zahaban jabadal parganizaaçiin zyghee jy ygei baina Yaen bai bza yzeel propagandai xydelmeride jixe n dutuu olon baihan

bol, ulan zamai traanere BK(b) paartiin şulalaxa kryzoogii şa Ribbalov bolbol xeamarş beledxelgyigeer konspekt xee ygei a xezee yni sagta aalba Irkyytskoleşagekciin xuuşan tem-

degtelnyydii xereglen şaglaxa xolbdeg baina.
Myn ene Ribbalov bolbol xeşeel xexedeeton tobşo todexoi bişeer, jyrenxii deeren xelsdeg baina (sentiaabriiin 7 noi xeşeelde) Baasanene Ribbalov bolbol xeşeel xelsendigeiyyleer jamars dyn xengyeer dyygeeen baina.
BK(b) Paartiin istoriii şinalaxa kryzoogai uderidagşaan Şvedov (tymer zamai traansport) bolbol programdiin taba daxi teemii zaadalaamal temun negen ton goi yndeb zyil bolxo byrzyaazna demokratiis revoliyyeehee proletsariin revoliyyeede debşen oroxo tuxai Leniniei p'aniii iyduradaaş ygei ordohon baina.
Gadana, propagandiistnuud bolbol politkryzoogai xeşeel xexedee, gazar delxeiη kaarzurag ba busad tuhalamza bixe todorxoil dtonuudii xeregl n aşaglaxa jabadalii ogto xalxadaggyi baina.
Partiijna kabineduud bolbol propagaandiin xydelmerii emxidxexe jabadalai gulamza bolxo johotoi baihan getele, odoo yaen bai dalaiinь abza yzebel tiime bişe baina. Partiijna kabineduud bolbol zaabari konsyltaaçii ton hainaur ene xidxexe propagandiist ba myn huragşdaarta tuhalamza yzyylxe johotoi baihan gal, ene niii emxidxeze şaaba ygei baina. Myn uhan ba tymer zamai paartiiin organizaaçaanuud bolbol mөziin partiijna kabinedudergede baildog ali olon konsyltaaçiada oshadiingee propagandiist agitbrigaduudi je bolmidag ygei baina.
Myn negen dutagdaltai zyil gedede, propagandiistnuud bolbol oshadiingee huragşadai tus byriiin beledxelii ilgabariian yzeze, tedeende konkreetnoor xanlixiin orondo, xarin xamaa ygeigeer jyrenxiigeer xandadag, yzexe teemede olon zoxioolnuudii adaliaar zaaza ygedeg jabadal praaktika bolaon baina (tymer zamai traansport).
Iime baidalnuud bolbol partiijna azal xydelmerii BK(b) P i n CK-ai fevraalь-maartiin pleenymei zaabariiin johoor gyised şinedxen jabuulza şadaa ygei baihanii todorxoi xaruulna.
Iime deerehee, BK(b) Paartiin Ulaan-Yde goorodoi komiteed bolbol uhan ba tymer zamai traansportiin paartiijna organizaaçaanuudta paartiiin propagaandiin xydelmerii centraalьna komiteedai tabihan eriltiin johoor tibiza haizaruulxa ba partiijna organizaaçiin zyghee xyteiberii şangaixaxa johotoi baina. Anxa tyryyn kryzoogai gөsyydei duuda zuram discipliinii haizaruulza, tus byriiin xariuusalgiinь deeşelyylxe, propagandiistnuudai gargahan alduu dutuu zyilnyydii sag soonь buşuu zuraizalaraulxa, xeşeel jabuulxalas gazar oronoi zaraguudii xereglexe, partiijna kabinedi ta xodo jabaza, tende bolbog konsyltaaçii aldaiggyi asaglan xereglexe g. m. gөl şuxla zyilnyydii zaa bol dyyrgexereg bolbol propagaandiin xeregii uragşanь debşyylxiin exin xemzee myn.

V. Lodoojev.

ESPYYBLIKIIN PROKUROORAI MEDEESEL

iin aimagai gyisedxeedai urdada baihanse Leebedev Jaakovoviç gegşe kleegçetoi xemzee absiin oran in gyreaiii zeriuuta baihanaa barigdaxalagdaad, xuuli saaziin iin 58—7 zyileer tolegei xarianusalgada xagdaba.
stiin 29-e yder, Leebolbol B.M. ASSR-ai Komisaarnarai Soveeda aa ygeexedee „Zagootzernoogoi Zagaraiin pyvaxleeşçorxol ygei baina gasiin tariaaji tuseei sklaaduud belen baina geeş medeesee beal an tendeei sklaad pleşgaadkedaнь kleegd baigta. Kleegş xeisklaadtaiнь pleşgaaika ine urgasiin tariaa tu ezi baiba.
stiin 29-ai yder, Le Zagootzernoogoi Ono

xain pyvaxt şalgaza yzehen aad, tende bahal kleegç olongyi, tere yzelgiin yndehen deere myn şine urgasiin tariaaji tuşaagai abalgii eşilee, eneenei hyylde Arkomsoveedai komiis bolbol tende, byri sklaad soonь ba pleşgaadka deerenь aixatar olon kleegç bii baihanii eliryylee.

Iigeze baixaha Leebedev bolbol tariaanda kleegş xorxoi zoriuuta xaldaaza ba kleegçtoi ba bişeş ombaarai xereteltoi tamesexe xemzee jabuulgai xeişi tabaza baiba.

Leebedevti gnanchen xeregçeyvaxeberiin dyyrzee baina, tende xereglii BMASSR-ei Jixedede Syyete xaraza yzexiin tuşaba ygtexe baina.

BMASSR-ei prokuroor

Tanxaajev

„BURIAAD-MONGOLOI YNEN" GAZEETII XYTELBERILELGE XENDE NAIDAGDAHAN BE?

(„B. M. Praavdiin" sentiaabriiin 20-ai noomerta garhan redakcioonno statьja)

„Temselgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd" gөze C.O. „Praavdiin" şinzelelii moziin gazeeta „Buriaad-Mongoloi Ynen" sentiaabriiin 10-da tolilohon baina.
BK (b) P-iin Mozkoomoi oorgan „B.M. Ynen" gazeetiş kaba „Praavdiin" zaabari dөrөbөөn eertөө şinzelelii gargaxa jөlөөi gөzөө hanagdaaar baigaa, jyyb gөzөө, endeede „Praavdiin" zaabari „B.M. Praavdahaa" baga bişe xөbaatai baihan baina. Tere baitagai, gazeetiin xytelberide joroloi gelegiin nacionaliist—japoonoi spioon Aardiin ulaan yje soo nuuxadaa, partiijna organizaaçiin babşeviig heremzee moxooruulhuulii xereglezeh, өөriingөө zatar muuxai xөrөlөlgiin xydelmerii jabuulza baihan baina. „B.M. Ynen" gazeetiin xydelmerilegşed xelenei baorşulgiin azai jabuulda gtulь, tiixөlө byrzyaazna-nacionaliistnuudtai yөөr bişөөr şurgaad baihan literatuura ba xelenei instityydtei. Burgiiztai, uranzxioolşoodoi sojuuztai xeraaeş jixe xolbootoi baihan baina.
„Ynen" gazeeta bolbol „Praavdiin" zaabarihaa garax johotoi byxii tobşolohuudiі xөөe aradai daisanuud- byrzyaazna nacionaliistnuudii өөrөөөyigөөr eliryylen gargaza yadlaaeronь usadxaxiitylөө, aradai daisadai xorolegiin xөşөlөngөudii tyrgөn usadxaxa jabadalila partiijna organizaaçaanuudii, byxii azalşadii elsyylxiin tylөө şuud oroxo bөzөgөzөө yliөxөөr baihan baina şuu.
Sentiaabriiin 11-dө „Ynen" gazeeta deere şinzelel tuxai B.(b) P-iin Mozkoomoi biyroogoi togtool ba Mozkoomoi biyroogoi togtoldo zoriuulagdahan tyryy bişөg tolilogdoh ba baina. „Ynen" gazeeta bolbol өөriingөөs tyryy bişөg dotor Mozkoomoi ba tereenei oorgan „B.M. Praavdiin" byrzyaaznanacionaliistnuudii eliryylxe ba tutasdaxo xeregte gazaha tomөşoguud gegşiin politikaal duunuud tuxai ton zybxelөөn baina.
Zygөөr „Ynen" gazeetiin redaakөa xadaa, „Praavdiin" şinzelel soo zaagdahan Mozkoomoi ba „B.M. Praavdiin" alduunuud, myn mandaş xabaatai baina" gөzө jyrenxii ygenyydөөr medyylxetei xamta, өөriingөө alduunuud tuxai zaaxa jabadalhaa elөөr zaisaban, xelsөө aihan baina. Eleygenyydiinь durata duragyigөөr, sexe bişөөr, aalixanaar xelegdөөn baina.
Redaakөa bolbol өөriingөө alduunuud tuxai, xanagai tyryyn kylьtyyrne froontdo, literaturra ba xelenei talaar zutar muuxai xөrөlөlgiin zydelmeri jabuulza baihan byrzyaaznanacionaliistnuudiijyyn de eliryyleegyi baihanaigaa tuxai şanga dungnar xysedөөr xelelgөgyi baina.
„Ynenei" redaakөa bolbol „Praavdiin" tөmdөglөөn Mozkoomoi ba „B. M. Praavdiin" alduunuudii skroonaoor bejөөdөө xylleere abhaaigaaşsoinoniuur suuiltagyi kriitike xeregөөө, daisanuud—byrzyaaznanacionaliistnuudii, tedenei tuhamarşadii, daldalagşadii ba xamta baigşadii eliryylxe jabadalhaa oroldostaigoor zaisiza, odoo xyrter neteyygeer abiaa garangyi baihanai faaktnuud redaakөiin modyylgiin ynen bişө baihan tuxai tobşolohii bөtaixan todoruulna.
„Praavdiin" şinzelel garahaar arban xonog yngerөө. Ene bolzor soo redaakөa bolbol xysөө erşelzө ba kriitika, samokriitikii bolbşeviig johoor jabuulza daisad ba tedeentei xamta baigşadii eliryylze jahala şadaxa baigaa. Şurgaad baihan daisanuud ba tedentei xamta baigşad tuxai materiaaltai baihan ba baizaş baibal edeniii eliryylnegyi.
Burgiizai xydelmerilegşe Oçorzabai tuxai zyil redaakөada hajaxan orohon baina Oçorzabai bolbol aradai daisad, byrzyaaznanacionaliistnuudtai xamta baihan jym gөzө ene zyil dotor zaagdahan baigaa Redaakөa ene zyilii tolilogyi. Literatuura ba xelenei instityydei nauuçna biblioteekii faagşa Doorzinov bolbol paartihaa gargagdahan, tomo kulaagai xybyyn gөzө ba byrzyaaznonacionaliistnuudtai tologoilogsodoi negen—Vaandanovai tabisuur gөzө gazeetiin redaakөa ba partiijna organizaaçada eli baigaa, teed „Ynen" gazeeta bolbol ene faaktnuud tuxai duugai huuxii nodohon baina.
Hyylei yjөde, Zagotzernoo, (Gosleebinspeekciin aparaadta gurgaza, sklaaduud ba tariaa xadagaldag gazarnuudii kiieşө xorxoigoor zoriuuta xaldaahan, aradai buzagai daisadai processaanuud bolhon baina. BMASSR-ei Jixedeede syyd bolbol xordogşөd Klemovskii ba Sosyynov gegşedii buudan alaxaar şiidxehen baina. Teed, „Ynen" gazeeta bolbol aradai daisadai buzagai xeregei tuşaa gargagdahan priigover tuxai өөriingөө unşagşdta melөөsөngyi, ene şuxala processii azalşannaa niuudi jyyndө oroldoo geeşө xab.
Redaakөa bolbol byrzyaaznanacionaliis elemeentnyydtei barisaatai baihanai tylөө paartihaa gargagdahan, Finaansiin Arkoom baiban Bazaroon tuxai materiaaltai baigaa. Teed, ene materiaal gazeetada gargagdaagyi baina B. Bazaroonoi byxii xara xeregii medexe ba tereniii paartihaa niuuhan tereenei dyy Bazaroonoi redaakөiin aparaadta xydelmerilөghөө bolbo bişө geeşө gy?
Tereende eli mөdegdexe, daisadai xoroto jabuulgiin faaktnuud „Ynenei" redaakөada ene meteer duugai baar yngөgdөөg baina.
Eneentei xamta, poliitikan talaar etigel naidabarigyi, aradai daisad—byrzyaaznanacionaliistnuudtai xolbootoi baihandaa buzarşahan iime xynyydei gazeetiin aparaadta xydelmerileze baihan tuxai xelengyi orsizo bolxogyi baina.
Angiiin xarşa elemeentnyydtei ba xiliin saana baihan tyrelxidtejөө barisaatai baihanai tylөө paartihaa gargagdahan Irdeneejev gedeg orşuulagşaar xydelmerilze baina (kulaagai vostaanida aktiivnaar xabaadahan tereenei hamgan mynөө der xyrter Burgiizda xedelmerilze baina). Irdeneejev bolbol eliryylen todorhon aradai daisan Myynkintei barisaatai baihan baina.
Redaakөiin azyiledberi-traansportiin xeltesii daagşa Doorzinbolbol nacionaliist Radna-Bazaroontai barisaatai ba tedenei emxidxehen arxi uulganda xabaadahan baina. Doorzinoi xydelmeride politikan alduunuud ysөөn bişө. Doorzin bolbol nyxer Ordzonikiidzө tuxai zyliiorşuulgada xegdehen buzagai bydyylig xazairuulgiin aavtor bolxo baina.
Redaakөiin kylьtyyrne xeltesii daagşa Pilynova bolbol aradai daisan Baraadnai emkidxehen „Nackyylst" gөzө nacionaliis organizaaçada baihan jym gөzө Agiin aimagai partiijna suglaan deere asuudal garhan baina. Xydelmerişөn—xydөө bişegşedei xeltesii daagşa Cereenov bolbol eliryylen todorohon Xoriin aimagai nacionaliisttai barisaatai baihan tuxaiнь materiaal bii baina.
Ede byxii materiaalnuud redaaktor nyxer Vaançikovta ba partoorg nyxer Cedenoodo yni gyised eli baigaaşhaa „myrdegdeze" baina.
Gebeş, ene Cedenooji şalgaza yzexii erihen asuudal Agiin partiijna suglaan deere baha garhan baigaa, teed ene xadaa mynөө „şalgagdaza" ba „myrdegdeze" baina.
„B. M. Ynen" gazeetiin redaakөiin hezeglemeer duugai huulganь ede faaktnuudaar elirxeilegdene bişe gy, ene xadaa „Ynenei" redaakөa bolbol aradai daisad—byrzyaaznа-nacionaliistnuud ba tedentei xamta baigşad tuxai bii şadalaaraa jyynde xeleegyi baihanainь şaltagaaniii xarnulna bişe gy?
Ede bygediin udaa unşagşad bolbol„Buriaad-Mongoloi Ynen" gazeeta xende naidagdaab gөzө asuuxa erxetei baina.

Ispaaniiin moriaaguud Moskvaada amaraza baina

Moskvaa, 16. (TASS). Faşiis deermeşedөөr uhanda şingeegdehen „Siydaad de kadiiks" gөzө ispaaniiin paroxoodoi komaanda Moskvaada jirehenei udaa, mynөө yjede Moskvaa şadarai amaraltiin gerte baina.
Ispaaniiin moriaaguud soveed aradai ailşad Moskvaada xedexen xonog soo baixa jym. Moskvaada baixadaa niislelei kinoo, teaatr, paark ba busa kylьtyyrne oronuudii yzen tanilsaxa baina.
Ispaaniiin moriaaguud amarhanaigaa hyyleer Leeningraad oşood, tendehee niutagtaa busaxa jym.

BMASSR-ei CGK ba AKS-da

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteed ba Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol doloon xonogoi azyiledberiiin nedeelizer azalladag azyiledberiiin oronuud ba aiban gazarnuudta dorodursagdahan amaraltiin ydernyydii nemeeze bii bolgoxo gөzө togtoobo:
1. Janvaariin 27—(BMASSR-ei azalşadai delegaaciin SSSR-ei zasag ba araduudai voozdь nyxer Staalintai uulzahan yder).
2.Fevraaliiin 23—(Ulaan Aarmiin yder).
3. Apreeliiin 17-(Leeniin buudalgiin durasxalai yder).
4 Iyyly6—(BMASSR-ei Konstituuçii batalhanai byxe aradai hain yderlelge ba BMASSR-ei emxidxegdehen oin gyischen yderei hain yderlelge).
5. Aavgustiin 18—(Aviaaciin hain yder)
6.Oktiaabriiin 14—(Urgasiin hain yder)

RESPYYBLIKIIN FINAANCIIN ARKOMAADAI UDARIDALGII XENDE ETIGEZE DAALGAHAN BAIGAAB?

BMASSR-ei Finaansiin Arkoom Bazaroon bolbol BK(b) Paartiin Mozkoomoi togtoolbor tus arkoomai tuşaalhaa **„angiiin xarşa elemeentnyydtei barisaatai baihanai tylөө, politikan ohol nazagai jabadalii gargahanai ba arkomaadai apraadii angiiin xarşa elemeentnyydeer bazarlahanai tylөө"** xuulan gargagdaza, tereenei paartiijna baidal tuxai xeregiinь xaraza yzexiin tuşa partkoleegida ygtehentiinь, partkoleegi bolbol ene xeregii şalgiin yzexedenь byrimyhen todorozo elireed. Bazaroonii BK(b) Paartiin zergehee xolodxon gargaba.
Bazaroonoi uridanş xөzө jabahan ba mynөө finaansiin Arkoom baisalaa xөzө jabahan azalii abza yzeel burzyaaznanacionaliis elemeentnyydeer ton nigta xolbogdon baridlaşahan partiijna-soveed xydelmerişөnөi yngөşarai ygei xyn baixa jyyme.
Ene Bazaroon bolbol BK(b) Paartida orohoneingoo hyylde, 1926 on xyrter soveed zasagtai temesexe temeselөөzogsoogөgyi nөjөd, bajad—angiiin xarşa etegeedner Cedeb Cedenei, Omon Sagaan, Badaraa Nikolaajev, Ogor Gonşogoi ba busaduultai xamta, xyrşө baigaan Manzuur ba Mongol niutaguudta xeden udaa nebterөn garza, tendehөө eldeb zyiieed baraa asaraxa g. m. yiledөө jabahan jisexen kontrobandiid baihan baina.
Bazaroon bolbol paartida oroxiin urdaş ba orohonoigooş hyylde, paartiin xariuusalgata xydelmeride baixadaa byrzyaaznа nacionaliis elemeentenyydtei barisaa xolboo xөzө tedeniii xangan tedxeөzө jabahan baina: 1924-25 ondo Cyygelei krediitne—bylgemei tyryylegşe baixadaa kulaaguid Zambiin, Bolodoon ba busadii ybehenei, hynei ba tohonoi maşiinanuudaar ylemzexen xangahaнь eli baixiin xamta, ygeitei jadun şadaltanaar byridehen Mogoitiin maşiniin bylgemde ba niutagai jadunnarta maşiina ba bişeş tuhalamza ygөө ygei baina.
Bazaroon bolbol 1926 ondo Agiin aimagai Mogoitiin somonoi soveedai tyryylegşe baixadaa, kulaagai poliitikii yrgelzelen jabuulza baihan gebel: niutagai paartiijna organizaaçahaa syleg leze niutagiaa jabuulagdahan kulaaguud Cereenov Zamsaran (Papaa), Zodbiin Ceden, Nikolain Bazarzab, Ajuuşiin Darma gegşedii naloogai tuseei asalgada xabaaduulxa gөgөde, tedeeniii өөriingөө anxaralda abza „dunda şadaltan geeşe" gөzө ali bolxoor arşalan xamagaalahan baixa jym. Myn kulaaguud ba lamanar Zambalai şobdog, Ajuuşiin Darma ba busadai erxii xahaxa gөxөdө, tedenerei erxii xahaxa johogyi gөzө arşalan xamagaalahan baixa.
Myn Bazaroon bolbol tereentei xamta jabaza kontrobaanda yiledhen ba Soveed zasagai baiguulagdahanai hyylde semioonovtonoor xamta xari gyren zugadan garhan Badaraa Nikolain xadalangai gazarii somonoi soveedai tyryylegşe bolxodoo ygeitei jaduu Zamsaran Zabai, Borxondoi Oçoroi, Ceden Cebegei ba busadai elleze baihaniii gazarai xubaari xexedee, hain gazariinь lama Yrieelte Zamsarai. kulaaguud Budiin ba ba sadta ygehen baina.
Bazaroon bolbol somonoi soveelta xydelze baixadaa, ali olon kulaaguudta ene bolodunda şadaltai xyn g. m. olon spraavkanuudii ygөzө, kulaaguudii arşalan xamagaalhan baixa jyme.
Baryyaaznа - nacionaliistnuud Çimedyyn Şimet-Doorzi gegşөd Bazaroonii BK(b) Paartiiin Agiin aimagai Komiteedai sekritaarsta xyrter dөzeen gargahan baina. Tiin, Bazaroon bolbol eneenei daraagaar arkoomai tuşaalda şurgahan baigaa.
Bazaroon bolbol angiiin xarşa elemeentenyydtei barisaa xolbootoi jabadalaa tahalaagyi xarin tereenөө ulam yrgelzelөө jabahan baixa. Finaansiin Arkoom bolbol baixadaa өөriingөө aparaadta angiiin xarşa elimeentnyydeer buzariuulandyyrgөbe. Zybxen 1937 ondo өөriingөө aparaadta paartiin gargagdahan 19 tuxai kulaaguud ba busad angiiin xarşa elimeentnyydii abba. Myneeneenhee urdaş arkoomfiinai aparaadta deermeşen Tabxain seregte jabahan Cengiin g. m. elemeentnyyd olon bii baihan baigaa.
Baha, ene meteer ainaguudai finaansiin tahaguud angiin xarşa elemeentnyydeer, ilangujaa, Agiin aimagai tahag, buzarluulagdahan baina. Ene tahagta byxii alba xaagşadainь 40% angiin xarşa elemeentnyyd—kulaag, lamanar ba Tabxain seregte jabahan niuurnuudaar dyyrşehen baigaa.
Bazaroon bolbol aimaguudai finaansiin oorganuudii xydelmerişenөөr xangaxadaa aradai daisanuudai elemeentnyydii aşaglan xereglehen baina. Xerbee finaansiin arkomaadta baihan angiiin xarşa elemeentii eliryylhen signaalai garaahaanь, Bazaroon bolbol tere xyniii busad aimagai finaansiin tahagta tyrgenөөr jabuulza, „өөriingөө" kaadrii ygei bolgongyi baidag baigaa. Bazaroon bolbol kolxoozniguudai signaal—medyylgenyydei yndenөөr eliryylen gargahan baixa baigaa gebeş, BK(b) Paartiiin MK bolbol Bazaroonai eneenei urda yiledhen xeregei tuxai signalnuudai baihan tula, medee ygei geze xeleze bolxo ygei baina.
Bazaroonai xereg bolbol aradai daisad byrzyaaznа-nacionaliistnuudii eliryylxe ba tedeniii yndeheөrenь usadxaxa jabadalda Mozkoomoi şugamai ymexei ba bolşeviigai xursa temesel ygei baihanai zişee todorxoi yzyylne.

I. Xandraanov.

Kleeşç—daisanai taraahan xorxoi

Aradai daisal, trockiis-bu xaarintan, kontrrevoliycioonno—nacionaliistnar. japoon neemecei spioonguud, diversaant nuud, aluurşan bolbol xydəə azaxuida xemgyi jixe xorololgo xehenь eli medegdene. Tedener bolbol manai buriaad-mongol arad zonoi xydyy sengyy, zargaltai hain aza huudalii muuduulxa doroituulx in zorilgoor xaratai muuxai xorololgo xexedee: tariaa gemteeze, aduu malii yxyylze, eldebiin ybeşen taxal, xoroto xoroxoinuudii taraaza baigaa.

Manai respyybliкiin tariaa beledxelei gazarnuudta şurgan orohon aradai daisad bolbol şine urgasiin tariaa xalagalxa sklaat ba ambaarnuud soo kleeşç taraagaad, xeleşegyi muuxai xorololgo xeze baihanaa balşiisa barigdaad, hyylei yjede syydei proceesuud bolbo. „Zagoot zernoogai“ moziin kontooriin urdada baihan erxilegşe Kliimovskiix, gyrenei talxanai inspeekciin urlada baihan axalagşa inspeektor Sosyynov, Ulaan-Ydiin elivaatorai urdada baihan direktor Borodoçeenko ba myn elivaatorai texnoryyk Ryydь gegşed gyrende xamaatai aixabtar jixe tariaaji yzəəxe gemteexiin zorilgoor kleeşç xorxoi delgeryyize baihan xeregyydii BMASSR-ei Jixedeede syydei speckoleegi xaraza yzəəd, gargaxa johotoi xatuu priigovor gargaba Aradai daisad buudan alagdaxaar şiidxeg deed. priigovorонь xysendəə oruulagdaba.

Ene jyriin xereg bişe. Ene xereghee poliitikan hurgaal abxa, heremzee deeşelyylxe ba xydee azıuida aradai daisadai xehen xorololgiin xoişolonguudii yter tyrgen usadxaxiin tyləə bii byxii xyse şadalaa elsyylxe johotoibdi. Gebeş, zarim aimagai partiijna ba soveedai organizaacanuud tere xereg tuşaa өөhedəə poliitikan vilvod xeze şadaagyi, miil oholhanaa amaraar xandana. Zarim gazarta kleeşç bii baixadaль tereeniii darii usadxaxiin xemzee abxiin orondo, xarin sabotaaz xeze, niuuza daldalza baihan faaktnuud bii. Mynəəder manai gazeetada tolilogdohon BMASSR-ei prokurooroi medee selei johoor, Zagarain aimagai Gyisedxexe Komiteedai urdada baihan tyryylegşe J. S. Leebedev gegşe kleeşçtei temesexe xemzee abxiin orondo, xarin gyreniii zoriuuta mexelze bainanaa barigdaa, xeregeль syydte ygtebe. Ene bolbol manai ende amagalan bişe baidaltai baihanai goritoi şanga signaal myn. Aradai daisadai xorololgiin xoişolonguudii usadxaxiin tyləə temesexe aad, xarin tereeniii niuuza daldalza ba xoişo tataza baigşadii xairgamgyi eliryylxe xeregtei. Ene talaar, manai „B.M. Ynen“ gazeetaş jyyş xeegyi baihan alduuzaa medereze, erid sexeer, bolьşeviigşelan zahaxa johotoibdi.

Kleeşçtei temesexe xereg bol b el tiime şuxala bişe, miil texniis xereg geze, tereenei politikan hoxorlig xynyyd daisanai teermede uha ejyylne gee şe.

Hyylei yjede, Ulaan-Yde gooroloi zooniin kolxoozuudai şine urgasiin tariaagaa xalagalhan anbaarnuud soo kleeşç lelgereed baihanaa elirebe. Kleeşç bolbol Alairai, Zagarain, Jaruuniin ba bişeş aimaguudta bii baiba, Teed, tereenei temesexe boloto şanga temesel yşəə ygei baina. Kleeşçtei anbaar sklaa luudii hulalaza, dizenfeekxe xexe, tendə baihan tariaagaa bişe tariaantai xolixo xudxaxigyin tulada, eris şanga xemzee abaza, tere xoroto xorxoiji darii ygei xexiin tulada jabuulagdaxa xybelmeriii negeş yder udaaruulza bolxogyi!

Kleeşç bolbol xaanahaa bii boloob, jamar zorilgoor, xen tereeniii taraagaab jamar xoişolontoi bolxo jym be?—geze kolxoozniguudta haisa oilguulza tedeнei heremzii deeşelyylxede aradai daisadai xaratai xorotoi xeregii taniza şadaxa bolgoxiin tulada partiijna-poliitikan xydelmeri jabuulxa—ainag byxenei partiijna organizaaciin zailaşagyi şuxala zorilgo myn.

Namar neegeed, xabar xaadag

—Namar boloo, likpyynktee neexe sagjirebe,—geze Ibolgada xelsedeg zantai jym. Jaaxadaa gansal namar neexe gene be? Namar neegeed, xabar xaadag xadaнь ligeze xelsedeg baina.

„Kominteern“ kolxoozdo yseg bişeg medexegyiji usadxaxa jabuulga exilheer xeden zil yngereə... Zygəer, bytəəhen, xehen jyymen ton baga. Uşaranь gexede, namar exileed, xabar dyyrgedeg. Gexe zuura, tere xugasaa soogoo myrtei hainaar xydelmerlee jabuuldaggyi.

Niutagai somonoi soveed ba Ulaan-Yde gooredoi Gegeerelei tahagai zyghee nahaianai hurguuli teeşe anxarlaa baga tabidag uşarhaa huralsalanь sag yrgelze tahaldaza, өөrөə zyndəə bytexe“ zamda tabigda. dag.

Xabarai tarilga, paar xaxalalga, ybehe-tariaa xuriaalgiin yjede gegeerel bolbosoroloi xydelmeriii johoşelen jabuulxa argatai aad, tereeniii xenş xeregseedeggyi. Yseg bişeg mederegyihee gadana, baha, baga bişegtei xynyyd ene kolxoozdo nelieed olon bii.

Nahatanlii hurgaxa xeregii namar—xabar, ybel-zun geze sagii ilgangyi, tysebtei programataigaar jabuulxa tuxai oroldoxo xeregtei.

Daşapeloo 1.

VIISTAVKADA XABAADAXII XYSEGŞED

ILALTANUUDAI TOONUUDHAA

Kolxoozuudai, sovxoozuudai, maşiina traaktorai staancanuudai, kolxoozoi tovaarai feermenyydei, myn tereenşelen tyryy jabagşadai ba xydəə azaxuin organizaatornuudai Byxexolboonoi xydəə azaxuin viistavkada xabaadaxa ysloovinuud tuxai niitiin dunda oilguulamzıin xydelmeri jabuulhanai yrəər ba myn viistavkada xabaadagşadii şilen ololgiin zuram turai instryykeii brigaada ba kolxoozuud deegyyr xelsen zybşeldəəd baixala,hyylei 15 xonog soo Byxexolboonoi xydəə azaxuin viistavkada xabaalaxii xysehenei tuxai melyylgenyyd Buriaad-Mongoloi Gazartariaalangai Arxoomoi nerede Alairai aimagai 18 kolxooz, adunai 6 feerme, xonin tovaarai 7 feerme, 8 morişod, 2 xonişod, 6 haalinşa tugalşadaa orohon baina.

Byxexolboonoi viistavka deere eksponeent bolzo xabaadalsaxa erxe xysed olgomoor ilaltanuul tedeende baina, tedeeniinь tooloodi xaruulaa haa time:

1. Nelьxain bylsoveedai, Staalinai neremzete xydəə azaxuin arteelь (tyryylegşenь Balniin Bazar Vasiilьjeviç) xanta 599 gaa oroohoto tirilgatai, tariaanainь urgasa duda zişeegeer nege gektaarhaa 15,5 ceentner abtaxa baina. Ovioosoinь urgasa dunda zişeegeer nege gektaarhaa 18 ceentner, şeniicenь nege gektaarhaa 15 ceentner xylieegdene.

1936 ondo zuun eme xonid byrihəə 113 xurigadii ba 1937 onio—115 xurigadii abba.

2. „Ulaan Oktiaabrь“ geze xydəə azaxuin arteelь, tyryylegşenь Ponamarioov Innokeenti Trofiimoviç.

Ene kolxoozoi oroohoto tariaalai tarilganь xamta 811 gektaar, tereenhee gektaar byriiin dunda zişeegeer 15,06 ceentner urgasa abxaabzagez xylieegdene. Dunda zişeegeer şeniiciin gektaar byrihəə 15 ceentner, ovieeshoo 16 ceentner, jaariçahaa 15 ceentner urgasa abtaxa.

3. Dzerziinskiin neremzete xydəə azaxuin arteelь tyryylegşenь Bondareenko Semioon Daniiloviç. Ene zilde tarihan 460 gektaar byxii oroohoto tariaanhaa gektaar byriiin dunda zişeegeer 15,82 ceentner urgasa abtaxa baina.

Şeniicehee dunda zişeegeer gektaar byrihəə 15,03 ceentner, xara tariaanhaa 16,0 ceentner, jaşamieenhaa 18 ceentner, ovioosioo 16 ceentner. xabar taridag xaratariaanhaa 14 ceentner urgasa abtaxa.

4. Kytyligei MTS ei, Leeninei neremzetə xydəə azaxuin arteelь, tyryylegşenь Antoonov Semioon Illarioonoviç.

Ene kolxooz xamta 1448 gektaar oroohoto tariaanhaa dunda zişeegeer gektaar byriiin 16,4 ceentner urgasa abtaxa. Şiniicehee dunda zişeegeer gektaar byrihəə 17 ceentner, ovioos hoo 17 ceentner, jaaricahaa 16 ceentner urgasa abxa baina.

Xoninoi tovaarai feermenь 1936 ondo 100 eme xonin byrihəə 111 xuriga mal bolgohon baigaa haa, mynəə 1937 ondo 109,4 xuriga mal bolgoo, zygəər zilei eseste xurigadiinь 120 bolno, jyyə gexede zarim xonidiinь sentiaabrь ba oktiaabrь hara la tyrexe baina.

5. „Traaktor“ geze xydəə azaxuin arteelь, (tyryylegşenь Beliim Ivain Ivaanoviç) 230 gektaar şeniicehee dunda zişeegeer gektaar byrihəə 15 ceentner, ovioosheo 16 ceentner urgasa abxaar xylieene.

6. Kiirovoi neremzete xydəə azaxuin arteelь, (tyryylegşenь Popoov Andrei Matveejeviç.) 683 gektaar şeniicehee dunda zişeegeer, gektaar byriiin 15 ceentner urgasa abxa 1936 ondo xoninoi tovaarai feermiin 100 eme xonin byrihəə 117 xuriga, 1937 ondo 73 xuriga mal bolgoo, gadana 100 eme xonin byriiin 52 yşəə tyrəedyi, sentiaabrь ba oktiaabrь haranuudta tyrexe.

Tyryy jabahan morişo Kosaatkin gegşe tereende bexizyyleglehen 22 gyyhee 21 unaga abhan ba bygediinь mal bolgohon baina.

N. Kootov.

Oktiaabriiin hain yderte beledxene

Roostov na-Donyy, 16. (TASS). Doon ba Kybaaniiin soveed xasaguud Oktiaabriiin hain yderte jixeer beledxeze baina. Ger bairanuudaa zahana, gudamza ba gadaaguurrijaa seberelne.

„Kraasnii Oktiaabrь“ kolxoozoi pravleeni (Stanilca Meşetiinskaja) bolbol staxaanovşa kolxooznig Kiookovaa gegşede hain yderei boltor şine ger bariza ygexe geze togtoohon baina. Krişyyxin gegşiin bylii şine barihan ger soo mynəə oruulaba. Repeşkoov ba Xandazeenskaja gegşedei geriinь zahabarilagdaza baina.

Reşeenski staniicada gudamzajaa seberlen zuramşuulza, xargiigaa zahabarilza baina. Hain yderte morinoi xarailga ba dzigitoovka xegdexe talamai myn seberlegdene. Şoloxovoi neremzete kolxoozdo morin deerehee sabşalga ba dzigitoovkiin hurguuliii zaluuşuud xeze exilee. „Kylьtyyrne revoliyyee“ kolxoozdo urildaan, volejbooloi ba fydbooloi naadalganda beledxel xegdeze baina.

Aradai daisan „dooktor“ Zabai gegşiin xorololoi xoişolongii usadx

Agiin aimagai territoori deere şinzelegdeegyi arşaanuud olon (Şibeşiin ba Xilgendiin arşaanuud, Zugaalain ba Urtiin somonoi arşaanuud g. m.) baina. Niutagainь zon bolbol ene arşaanuudai uhii medeciniin zaabarigyigəər xeregledeg baina. Aradai daisan bolxo nacionaliist „dooktor“ Legseg Zabai gegşe ene arşaanuudii өөriingəə hyidxelte xydelmeride aşaglahan baina. „Dooktor“ Zabai gegşe Agiin aimagai bolьniicada glaavna vraaçaar xydeleze baixa zuuraa, ybeşen kolxoozniguudii tere arşaanuud ta elьgedeg baigaa. Edenerei dunda kolxoozoi loodorьnuud ba kolxoozoi yiledberiii zadagairuulagşad ysəən bişe orolsodog baihan baina.

Ene arşaanuud deere eldeb ybeşenteniii Zabai jamarş ilgaagyi elьgedeg deereheenь,tende jara xyiten zerge eldeb xaldaritai ybeşen delgexiin gulamta boihon baina. Myn, Zabain zaabariaar ybeşenten bolbol lamanarta oşozo, „emnyyldeg“ baigaa. Tiin aradai daisan Zabain xoroto hyidxelei xydelmeri bolbol Agiin aimagai arad zondo aixabtar jixe xoro xyrgehen baina geeşe.

Tiigeed, mynəəş „dooktor“ Zabain xoroto praaktixanь yrgelzelhəər.

Zişeelxede, ene zilde Lazoogai neremzete kolxoozoi 14 geşyyn bolbol paar xaxalalgiin ba ybehe xuriaalgain exilxee ba xada, Agiin bolьniiciin vraaçnarai duradxalaar Sagaan Şuluutain arşaanda oşohon baixa jym. Ene xynyydei 30 proc. xoto gedehenei ybeşentei, 30 proc. tyberkylioozi proc. jara, xyiten ybeş baigaa.

Bolьniiciin vraaçnar b jamarş ilgaagyigəər xen xaanaxi arşaanda oşox ralnab, tendenil oşoxiin ha xeze ygedeg baina. nei eseste, zunai sagai merliin yjede (paar xaxa ybehe xuriaalga g. m.) e şaanuudaar ybeşen, elyy berkylioztoi, jara-tymb xyiten ybeşentei ilgadg melden xagşaldan baida şaltai. Tiin, edener bolb geneigee orohon vaannad nь helgengyi, vaannada gyi orozo baixa jym. xede, Xilgendiin arşaan ge booçkodo jarataiş xy tenteiş xyn, elyyrş xyn gyi orozo baidag. Arşaa dunda amaraltiin jama ram balxagyi.

Ene byxiiji Agiin aimag tiijna organizaaca daggyi baihan, xarin M Teelin gegşed aradai Zabaitai arxidaza, Zab magtaza, eneegeeree ko niguudai heremzii balart baidag baigaa.

Aimagai partiijna—So organizaacanuud bolbol daisan Zabain xorolol şoloniii darii usadxarli kolxoozniguudai dunda tiin xydelmeri jabuulxa jo

Gadna aimagai elyy xixa tahag ba gyise bolbol ene arşaanuudii lyylxe ba tende zuram t xo tuxai anxaralaa tabix regtei.

D.S. Agiin

Kaadrovo xydelmerişed bygede yseg bişeg medexe boloo

Uhan zamai xydelmerişedei dunda yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeri erşemtei hainaar tabigdahan baina.

Jixe nahatanai hurguuliiin instryyktor Sookolova gegşe ynen sexe zorigoo gargaza, uhan zamai kaadrovo sostaavai xydelmerişedei yseg bişeg medexegyiji sym usadxaza şadahan baina.

Yngeregşe aavgust han yseg bişeg medexegyi delmerişedii yseg bi bolgozo garagahan baina

Mynəəş yseg bişeg me gyi ba baga medexe xyd rişenei dunda nom yrgelzelehəər baina.

Daba

SOCMYRIISƟƟNDE ERXIM JABAGŞAD

Hoxornuudai bylgemei vaalenka daradag masterskoi bolbol Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin 20 oiji ugtaxa socmyriiseəde orolsood, zileigee tysebii Oktiaabriiin revoliyyciin 20-daxi oi boltor gyisedxexiin temesel xeze baina.

Ene myriiseende xydelmeriiin zişee xaruulza ty ylyy gartar gyisedxegşe bel, hoxor xydelmerişed Soldaatov—126 proc., Baz —113 proc., Piskynoova proc., Lavreennikova proc., Arseentьjeva—140 gyisedxehen baina.

D. P

ŞUXALA ZAHABARI

Manai „Ynen“ gazeetiin sentiaabriiin 20-ai yderei nomir to, tyryyşiin niuurta tolilogdohon „Ilagdaşagyi xyse şadalai paraad“ gehen statьjaagai dyrbederi kolbonkiin xojordoxi abzaasta „Nyxer Staalxiin orondo ysegeнь busa „Nyxer Staalin“ geze a tuigaar garahaniii zahaza xii unşagşad olon ny guinamdi.

REDAAK

(2-doxi niuurai tygesxel)

baixadaa nyxer Staalintai xeden daxin uulzahan baigaab.

Nyxer Staalin bolbol Bakuuda baihanaa, 1908 ondo Vologoodskiin gybeernide sylelgede gargagdahan baigaad, 1909 ondo tendehee nadada bişeg bişee hen.

Tere bişeg soogoo nyxer Staalin bolbol, namaiji өөriingəə bairiin todorxoi aadresii ba azallaza baihan gazaraa nere len bişeze elьgeexii xyseze bişehen baigaa. Tere zileigee zunai hyyl bagaar nyxer Staalin sylelgehəə zugadaza Piiterte jireed, manaida jirexedeнь miniii bairada negeş xyn baigaagyi, tere yjede bi gertexinee xydeə gargahan baigaab. Myn miniii azalladag gazarta oşohonь baha bi tendee baigaagyi, tiigeed nyxer Staalinai nege gudamzada jabaza jabataranь bi baha jyre jabaza jabahaar uulzahan bainab. Ende nyxer Staalin nege baga amaraad, tere yjede III Dyymiin bolьşeviiguudai fraakciin zarim negen geşyydeer uulzaad, daxin urda zyg oruu, Bakuugai bolьşeviiguudai organizaacii ulam bexizyylxe ba tendexi revoliycioonno xydelmerdii udaridaxiin tula mordoo hen.

Piiter deere 1911 onoi sentiaabriiin tyryyşeer nyx. Staalintai xojordoxioo uulzaa hembi.

Tere yder Viilogoorskiin elektroteeste xydeldeg aad, azalhaa busaza Sampsoniijevsk pereyylkiin 16-daxi gerte өөriingəə bairada jirexedem nyxed Staalin ba Sily Todria xojor jireed huuza baigaa, tendee amarşalalsaad, azal jabuulga ba bolzo baihan baidalaigaa tuxai jarildahan baigaabdi. Tiigeed nyxer Staalinda Piiterte udaan azallaxa arga oldongyi, 1911 onoi sentiaabriiin 9-nei yder daxin aarestalagdaad, dekaabrь harada Vologdaada sylelgede jabuulagdahan baina. Eneen deerehee nyx. Staalin xadaa, Pariiziin konfereenciin xydelmeride xabaadalsaza şadahangyi baina.

1912 onoi maarta harada nyxer Staalin bolbol Vologoodskiin sylelgehəə daxin zugdaba. Tiixede, nyxer Staalinai sag yrgelze sylelgehəə zugdadag baixadaнь tendexiiin xaruulşad galzuuraldan yldedeg baigaa. Myn apreeliiin hyyleer Piterbyyrgde nyxer Staaliniii daxin aarestalahan baina. Tere yjede xaanai zasag bolbol ilangajaa taharangi xolo Sibiiriiin Nariimsk xizaarai Monastiirsk geze tosxoniii bederen olzo nyxer Staalinii tere oruu sylelgede jabuulhan baigaa, gebeş ende nyxer Staalin bolbol jyredəə xedliixen hara baigaa hen.

1912 onoi sentiaabrь harada ajaar xoliin Sibiiriiin xyiten taigada sylegdehen baibaş nyxer Staalin tendehee zugadaza daxiaad Piitertee jirebe. Tiixedee nyxer Staalin bolbol nyxer Sverdloovtoi xojuulan sylelgehəə zugdaza jireed, jirehen ydertəə revoliycioonno xydelmeriee udaridaza exileed. IV Dyymede bolьşeviiguudii hungaxa aguu jixe kampaniii udaridaza jabuulhan ba myn paartiiin organai gazeetanuud „Zvezdaa“ ba „Praavdii“ udaridan xytelberilhen baina.

Nyx. Staalin bolbol Dyymiin hungaltiin hyyleer Piiterte baiza baitaraa, 1913 onoi maarta harada, Kalaaşnikovskiin talxanai biirziin ydeşiin naadan deerehee aarestalagdaza, Tyryxaansk xizaarai Kyrejka geze tosxondo sylegdehen baina.

***

1913 onoi zunai hyyleer, aavgust hara bagta Kyrejka tosxonhoo nyxer Staalin nadada bişeg bişee hen. Tere bişeg soogoo namaiji gyrenei dyymiin geşyyn nyxer Badaajevta oşozo tereenei nere deere nyxer Staalinda damzuulan elьgeexiin tula xiliin saanahaa Vladiimir Ilьjiçiin elьgeehen myngii tyrgedxexii xeleze ygexii naidahan baigaa. Myn. tere bişeg soogoo ene yjede myngen jixe xeregtei bolood baina, ybelei şanga xyitenei bolxohoo urda edixe jyyme, kerosiin ba bişe jyymenyydii tyxieerze abxa johotoi bainab geze nyx. Staalin bişee hen.

Tere ydertəə, nyx. Badaajevta oşood, tere nyx. Staalinai zaxihaniii xelexedem zybşəəgeed, darii jabuulxabdi geze nyx. Badaajev nadada xelehen baina. Tere yjede jaaralaar xereglehen nyxedte tuhalxa foond geze nadada baihan myngenhəə, Badaajevai myngе elьgeexii xyliзengyigəər, xeden tyxerig mynge nyxer Staalinda elьgeehen baigaab.

Myn tere zilei ybelei exieer nyxer Staalinhaa xojordoxi bişegee abaa hem. Konveerta soo nyxer Staalinai bişehen nacionaalьna asuudai tuxai zyilii xiliin saana baihan nyxer V. I. Leeninde jabuulxii nadada naidaza elьgeelsehen baigaa.

Udaa teexi bişeg soogoo nyx. Staalin bolbol, Bakuuda xamta xydelmerilhen nyxer Syrene Spandarian tuxai asuuza bişehen baigaa hen. Bi tere nyx. Syrene Spandarianai Monastiirskede sylelgede baixadaнь bişeg bişelsedeg ba mynge elьgeedeg baigaad, hyylei yjede nege — myngetei bişeg elьgee hem „nygşehen tula bişegtnai busaagdaba“ geze deegyyrenь bişezerxihen busaza jirehen baigaa. Tereegeer, nyxer Syrene Spandrianai nygşeheniii medeze baihan tula, ene gaşuudalda medeeji nyx. Staalinda bişee beleib.

***

1916 onoi namarai exieer politiikan sylelgiinxidii xaanai aarmida tataxa yjede myn nyx. Staalin tatagdan oşohon baigaa. Tere zilei Oktiaabrь harada nyx. Staalin Krasnojaarskada baigaad dainda jabaza baihan aarmihaa gargagdaza Aaçinsk goorodto baigaa strojevai bişe rootodo elьgeegdeed, nyxer Staalin bolbol tendehee zugadaza, 1917 onoi maartiin ten bagaar Piiterei vostaani xeze baihan proletariaaduudai dunda oşood baigaa hen.

1917 onoi ijyyliin ydernyyd boltor nyxer Staalintai ysəə xen uulzadag baigaab. Tere yjede nyxer Staalin bolbol Piiterei olon tymen proletaariaadai dunda, proletaariin revoliyyciin ilaltiin tyləə xydelmeri jabuulza baihan baigaa Xydelmerişen ba soldaaduud bolbol nyxer Staaliniii ynexeeree sexe, ynen şudargut voliycioneer, daralagdaza han xaranxii aradai v myn geze labtaigaar me tereende jixexen inag d baidag baigaa. Nyx. S bolbol xaanaşhaanь— za faabrig, kazaarma, „Praav redaakca ba tipograafid gadgyi jabaza xydelmer ouuldag baihan baina.

Ijyyliin ydernyydte V mir Ilьjiç Leenin bolbo zuu byrzyziihəə niuu ijyyliin 6-haa 11 xyrter bairada baigaa hen. Tere ie nyx. Staalin bolbol L tei uulzaxajaa manaida deg baigaa. Ijyyliin 11-ei e Leeninei Sesteroreeck Jemelьjaanovto oşoxoo m xodo nyx. Staalin bide ydeşeze Sestroreeckiin vo xyrter jabagaar oşohon nabdi.

V. I. Leenin bolbol Jemelьjaanovaida ba teenь Finliaandida baix nyx. Staalinda bişeg b dee miniii bairiin aadresa şedeg hen. Tiixede nyxer lin manaida jiredeg baig

V. I Leenintei xamta xer Staalin bolbol ilaza ian Aguu jixe proletaarii voliyciin ryyliii barin daza baina.

Xariuusalgata redaaktor B. VAAÇÇIKOV.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, кольхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa V. GALDAANOV. Verstaalagşad: C.DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 887.